

עוזב ליצירה

ועלהו

"אמר רבי אלעזר בן דגלאי: עזים היו לאבא בערי המקור,

והיו מתעטשות מריח פטום "

- תמיד פרק ג' משנה ח'

פעם ראיתי תלמיד חכם.

ולא תלמיד חכם

אלא בנו של תלמיד חכם.

ולא בנו של תלמיד חכם

אלא פתק כתב ידו של בנו של תלמיד חכם.

והיה זהר נורא בוקע מחדי האותיות

וריח בשמים עולה מן הדיו באויר

והיו הכתובים זועקים עד קצוני ארץ במלא כהם:

תלמיד חכם.

קה!

זה שירי.

אתה תגיד לעצמך ש...

אתה תקרא אותו ב...

אתה תמזוג לכוסך את שמריו,

אתה תכתוב לו את גבוליו.

את תיבותיו אתה תפסוק,

תפתח את ביתך להלך הזר.

אני רק מנחה הגשתי, מעט,

אתה תהלך בה דק מן הדק.

לרבי נתן מנמירוב

והלילות ההם היו חדר
והיערות והצעקות היו בחוץ
עולים במעלה הגבעה אל המשכילים
ואתה בתוך חדר
ואתה,
כסא שלהן ועט.
"אומר רבנו" אתה כותב ומתאפק שלא
לשלח בדרך את האוירים שעמדו ביום ההוא
את הטון והמבטים שנתפרו בחלל
את התורה-
התורה היא שמקיפתה בקר וערב
ומביאה אותה לרגליו ולדבריו בכל יום ויום
וכל מכתבי העגונות ובקשות העזרה
ושאלות הממיתים עצמם על למודם
מתנינו בצד
כי הנה רבי נחמן יושב אצל המשכילים
ואתה בלילות
סוף הקיץ העז.

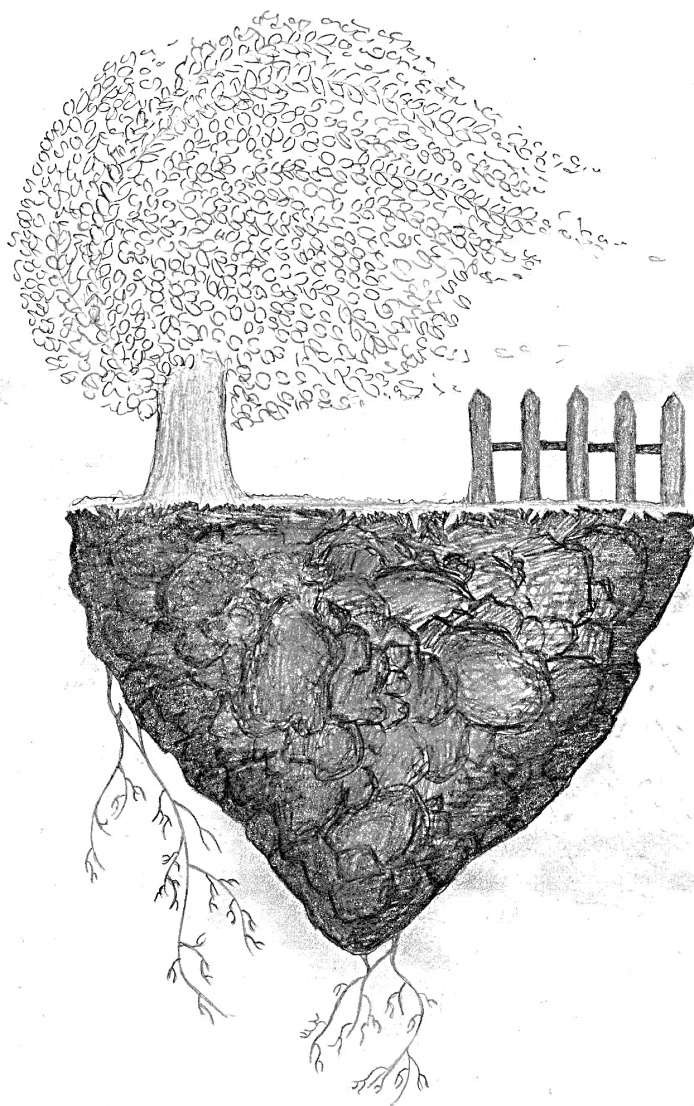
\\ אליעד מלין לומד בישיבת איתמר

מתוך הסיפור זרם תודעה

היום מישהו משיעור א' קרא לי לסיום מסכת. נדרים. אני לא אוהב מסיכות סיום מסכת. לא בקטע שהמסכת נגמרה וזה נורא עצוב, פשוט זה אירוע שכל הזמן מדגיש את חוסר הרלוונטיות וכולי, את הפער בין מה שאנחנו לומדים למה שאנחנו--- קיצר, אם אתה מבין אתה מבין, אם לא כנראה שזה לא יעזור. אירוע נבוב, לרוב. הגעתי באיחור משהו, ואיך שאני מגיע אני רואה שמי שעשה את הסיום - שמו נפתלי, אם זה ממש משנה - מתחיל התחלות של דיבורים, ועשרים חבר'ה סביבו עומדים ומסתכלים על האוכל כאילו זה כיסאות מוזיקליים. הסכינים שלי התחילו להתחדד, אבל תפסתי עמדה בצד. מה אני, המשגיח? הוא מתחיל לדבר, שניים שלושה ממשיכים לספר בדיחות על חשיבות האוכל, (אחד גם המשיך ל"ניסו להרוג אותנו, לא הצליחו..." כמעט ניסיתי להרוג אותו) - באופן כללי, אתה יודע, ניסו לקרב את הקטע המעניין. אבל מה חדש?

שום דבר לא היה חדש, אבל כנראה שיש לבנאדם סף שעד אליו אפשר להגיע: כל המיץ שביעבע בי על שנים כאלה, על הפער, על המסך, על שנים שבנאדם צף בירכתי מוחו שלו עצמו. מישהו לחץ על כפתור ההרתחה שלי, והוא נדלק. התחלתי להיכנס במי שהיה קרוב אלי. תסתמו, מה הסרט שלכם, כאלה. התחילו להיבהל, לא ידעו אם אני אירוני ומודע לעצמי או לא. (אם היו יודעים כמה שאני אירוני ומודע לעצמי). התחילה שם שתיקה, אבל אני כבר התחלתי לדרוש (שלא לומר לצעוק). אמרתי להם שבנאדם משקיע מהחיים שלו כמה שנים לאיזה מהלך ארוך, מנסה לעשות משהו בלי לסנכרן אותו כל הזמן עם החיים הקודמים שלו, רק מדי פעם; ואיך שכל הנמיכות הזו, כל הנסיון לשמור על הכלום שהיינו קודם, כל ההורדת הרף התמידית הזו - איך שהיא מרסקת הכל. (עכשיו אני חושב על זה ואני ממש מקווה שהם לא חשבו שאני מתכוון לציניות ההרסנית או לאיזה קשקוש כזה). ערימות של כלום, אמרתי להם. זה? הבורקס הזה? זה מה שחסר לכם? תפסתי איזה צלחת והפלתי אותה על הרצפה. בלגן.

כמובן, עכשיו כשאני כותב את זה וקורא את זה כל כך הירואי. לעזאזל. שוב הכל מתקבע. שוב הכל דימוי. טוב נו. אבל אולי כן הבנת.

|| דידי קליפה לומד בישיבת שבי חברון

מתוך המסה קדיש

תמוז

כשאני עוצם עיניים בקדיש אני חושב על אלכס, פשוט כי אחרת לא יוצא לי לחשוב עליו. אני לא יודע לכוון כוונות ואין לי יותר מדי מה לחשוב על המילים של הקדיש, אז התחלתי להיזכר בו.

לפני כמה שנים קראתי מחקר שבו הצליחו חוקרים להשתיל זכרונות מדומים במוחות של אנשים בקלות רבה. הם שכנעו אותם במשך כמה חודשים שכשהיו קטנים הם הלכו לאיבוד בקניון גדול והומה אדם. בהתחלה הנסיינים לא האמינו, לא זכרו כלום, אבל לאורך הזמן הם פיתחו אצלם זיכרון שכזה, ושנה מאוחר יותר כבר יכלו לתאר בפירוט את ריח המאפים שנמכרו במאפייה בקניון, שם בכו שעה וחצי עד שאמא מצאה אותם שוב במרכז הקניות המפחיד. כשהנסייני נגמר והחוקרים חשפו בפני הנסיינים את העובדה שהזיכרון מזויף, הנסיינים לא האמינו להם.

כל מה שאני זוכר מאלכס - זה אמת, או שפיתחתי לי זיכרונות כדי שיהיה לי מה לזכור? בעיני רוחי התבוננתי באלכס. החלטתי: לא יעבור יום בלי שאחשוב עליו. כן, זה יהיה זכרו. בחודשים הקרובים, מישהו יחשוב עליו מדי יום, לכמה רגעים בלבד. אני מקווה שהסיטואציות בהן אני זוכר אותו קרו במציאות, אבל גם אם לא - עדיף לזכור אותו מדומיין מאשר לשכוח אותו לגמרי.

אב

לא נעים מההוא מימין. אבא שלו נפטר אחרי שהיה חולה הרבה זמן. נכון שאני אומר כבר כמה חודשים והוא מצטרף רק עכשיו, אבל בכל זאת, הוא הקדישן האמיתי. הוא ראה את אבא כל יום. אבא שלו לימד אותו, האכיל אותו, שמר עליו, הצחיק אותו, השקיע בו. עכשיו הוא מת, והבן אומר עליו קדיש. ואני מה? פגשתי את אלכס עשרות פעמים, אבל לרוב רק לזמן קצר. הוא תמיד התעניין בשלומי, שאל מתי אעשה צבא ומה אני לומד בישיבה, סיפר על המצב של המשפחות ועל מה היה בגבעה בתקופה שלמישהו עוד היה אכפת. ועכשיו אלכס מת, ואני אומר עליו קדיש.

אז לא - ההוא מימין הוא הקדישן האמיתי. הוא זה שיגיד ברכו בשחרית ובערבית, הוא זה שיחפש תמיד את רבי חנניה בן עקשיא, הוא זה שלא שומע מוזיקה ולא הולך

לחתונות ולא קונה בגד חדש כי הוא באכלות אמתית. ולמי שמקשיב מהצד זה נשמע כאילו הקדיש שלי שווה לשלו, כאילו בגלל שאלו אותן המילים ואותה המנגינה זה בהכרח גם אותו הקדיש. אז לא, אני רק מצטרף. מקווה שזה לא מפריע.